

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU4

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2024 inom utgiftsområde 26, som uppgår till ca 20,4 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V). Ledamoten från Vänsterpartiet avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i ett särskilt yttrande.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:1 inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Två yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Betänkandets disposition	5
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 26	6
Statens budget inom utgiftsområde 26	8
Särskilt yttrande	13
Statens budget inom utgiftsområde 26 (V)	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Propositionen	14
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	15
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Utgiftsmässiga statsskuldräntor 2022–2026	10
Tabell 2 Kostnadsmässiga statsskuldräntor 2022–2026	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 26

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 26 punkt 1 och avslår motionerna 2023/24:2319 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (V) yrkande 7 och 2023/24:2327 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V).

Stockholm den 14 december 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V)*, Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

* Avstår från ställningstagande, se särskilt yttrande.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2023/24:1 i de delar som gäller utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. och två motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2023/24. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag och de avvikelser från dessa som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2024 för utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. till 20 455 200 000 kronor (prop. 2023/24:1, bet. 2023/24:FiU1, rskr. 2023/24:47). I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Regeringen ska enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:209) i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 26.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 26

Propositionen

Målet för statsskuldsförvaltningen är att skulden ska förvaltas så att kostnaden för den långsiktigt minimeras, samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. Förvaltningen ska ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer (5 kap. 5 § budgetlagen (2011:203)).

Utifrån målet beslutar regeringen i årliga riktlinjebeslut om den övergripande styrningen. Riksgäldskontoret ansvarar för att upplåning och förvaltning görs i enlighet med målet och inom ramen för de riktlinjer som regeringen beslutat om. Till grund för regeringens beslut ligger bl.a. Riksgäldskontorets förslag till riktlinjer som också Riksbanken yttrar sig över. Enligt regeringen innebär målet för statsskuldsförvaltningen att regeringens riktlinjebeslut baseras på en avvägning mellan långsiktig kostnad och risk. Avvägningen görs främst genom valet av löptid och statsskuldens förvaltning.

Regeringen utvärderar statsskuldsförvaltningen över rullande femårsintervall. Vartannat år lämnar regeringen en skrivelse till riksdagen med en utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning. Åren däremellan redovisar regeringen sin preliminära syn på den genomförda statsskuld-förvaltningen i budgetpropositionen. En sådan lämnas i årets budgetproposition. Nästa utvärderingsskrivelse, som kommer att avse perioden 2019–2023, lämnas till riksdagen i april 2024.

Pågående arbete

Riktlinjer för statsskuldsförvaltningen 2024

Den 9 november 2023 fattade regeringen beslut om riktlinjer för hur statskulden ska förvaltas 2024. Riktlinjebeslutet innebär inte några förändringar i styrningen jämfört med 2023. Statsskuldens sammansättning ska styras i enlighet med nedan riktlinjer.

- Den reala kronskulden långsiktigt ska styras mot 20 procent av statsskulden.
- Den nominella kronskulden ska utgöra resterande andel av statsskulden efter real kronskuld och skuld i utländsk valuta.
- Valutaskulden – valutaexponeringen ska avvecklas successivt och anta riktvärdet noll fr.o.m. 2027.
- Löptiden (i termer av duration) för statsskulden ska styras mot 3,5–6 år.

Till grund för riktlinjebeslutet ligger bl.a. Riksgäldskontorets förslag till riktlinjer. Riksbanken har fått möjlighet att yttra sig över Riksgäldskontorets

förslag. Riksbanken har inga invändningar. Däremot har Riksbanken synpunkter på Riksgäldskontorets avveckling av statsskuldens valutaexponering.

Riksbanken anför att det finns skäl att överväga att pausa eller åtminstone minska takten i avvecklingen av statsskuldens valutaexponering. Riksbanken anser även att investerare kan ha svårt att förstå varför Riksgäldskontoret säljer svenska kronor medan Riksbanken köper svenska kronor. Riksbanken framhåller samtidigt att avvecklingen med hänsyn tagen till belopp och tidsperiod inte väntas ge några större direkta effekter på växelkursen.

Med anledning av Riksbankens synpunkter ombads Riksgäldskontoret att komplettera riktlinjeförslaget. I sitt svar förtydligar Riksgäldskontoret skälen till att fortsätta att avveckla statsskuldens valutaexponering enligt plan. Att myndigheten för närvarande säljer kronor och köper utländsk valuta är en konsekvens av förra årets beslut att avveckla statsskuldens valutaexponering. Beslutet är grundat på en analys som visar att valutaexponeringen innebär ökad risk utan att förväntas ge någon kostnadsfördel över tid och det är fattat utifrån det lagstadgade målet för statsskuld förvaltningen. Att Riksbanken och Riksgäldskontoret har motsatta behov när det gäller att handla med kronor hänger samman med att myndigheternas valutarisker finns på olika sidor av statens samlade balansräkning. Riksbankens valutarisker finns på tillgångssidan eftersom de hänger samman med valutareserven. Riksgäldskontorets valutarisker finns på skuldsidan eftersom en viss del av statsskulden är exponerad mot utländsk valuta. Medan Riksbanken minskar sin valutarisk genom att köpa kronor och sälja utländsk valuta, behöver Riksgäldskontoret göra tvärtom för att minska sin valutarisk. Sammantaget bedömer Riksgäldskontoret att fyra år är en väl avvägd tidsperiod för avvecklingen av statsskuldens exponering. Transaktionerna bedöms vara så pass små i förhållande till marknadsomsättningen att de inte påverkar kronkursen, och tidsperioden bedöms vara tillräckligt lång för att undvika att hela avvecklingen sker i ett läge när kronan är temporärt svag. Samtidigt undviks att risken för högre kostnader kvarstår under lång tid. För att minska risken för att all avveckling sker under en period då kronan är temporärt svag görs den över fyra år, inom vilken Riksgäldskontoret har handlingsfrihet att anpassa takten. Riksgäldskontoret har följaktligen möjlighet att bestämma avvecklingstakten inom den angivna tidsperioden.

Med utgångspunkt i målet för statsskuldspolitiken anser regeringen inte att det finns skäl till att förändra styrningen av statsskuldens exponering i utländsk valuta att anta riktvärdet noll fr.o.m. den 1 januari 2027.

Utskottets bedömning

Utskottet behandlade under våren 2022 den senaste utvärderingen av statsskuldspolitiken (bet. 2021/22:FiU42, rskr. 2021/22:371). Enligt utskottets bedömning visade utvärderingen att regeringens riktlinjer under perioden legat i linje med det statsskuldspolitiska målet och att Riksgäldskontoret bedrivit verksamheten i enlighet med målet och regeringens riktlinjer. Utskottet avser

att återkomma till utvärderingen av statsskuldsförvaltningen efter att regeringen i april 2024 överlämnat nästa utvärderingsskrivelse. Skrivelsen kommer då att avse perioden 2019–2023.

Utskottet vill även påminna om att det tidigare bl.a. lyft fram att en likvid och väl fungerande marknad i nominella statsobligationer är av central betydelse för att målet för statsskuldsförvaltningen ska kunna nås (se bl.a. skr. 2017/18:104, bet. 2017/18:FiU46, rskr. 2017/18:396). Utskottet välkomnar att myndigheterna i Finansiella stabilitetsrådet tillsammans har analyserat obligationsmarknadens funktionssätt. Utskottet noterar att stabilitetsrådet i juni 2023 diskuterade den kartläggning av obligationsmarknaden som genomförts och som sammantaget pekade på ett försämrat funktionssätt på obligationsmarknaden. Enligt stabilitetsrådet är kartläggningen en utgångspunkt för ytterligare analyser och åtgärder. Utskottet noterar även Riksbankens synpunkter på riktlinjebeslutet för 2024 om avvecklingen av statsskuldens valutaexponering.

Statens budget inom utgiftsområde 26

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. enligt regeringens förslag. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 26 avslås.

Jämför det särskilda yttrandet (V).

Propositionen

Utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. omfattar räntor på statsskulden, oförutsedda utgifter och Riksgäldskontorets provisionsutgifter i samband med upplåning och skuldförvaltning. Utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket för staten.

Regeringen föreslår att riksdagen för 2024 anvisar anslag på totalt 20,4 miljarder kronor inom utgiftsområde 26. Det är 14,7 miljarder kronor lägre än vad som totalt anvisades för 2023. Skillnaden hänförs till anslaget 1:1 Räntor på statsskulden.

Anslaget 1:1 Räntor på statsskulden

Regeringen föreslår att 20,3 miljarder kronor anvisas till anslaget 1:1 Räntor på statsskulden för 2024.

Förslaget innebär att anslaget minskas med ca 14,7 miljarder kronor jämfört med vad som totalt anvisades för 2023. Efter förslag i budgetpropositionen för 2023 anvisades 13 miljarder kronor för 2023 (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU4, rskr. 2022/23:104). Ytterligare 22 miljarder kronor anvisades

till anslaget för 2023 efter förslag i höständringsbudgeten för 2023 (prop. 2022/23:2, bet. 2022/23:FiU11, rskr. 2022/23:48–64). För 2024 beräknas utgifterna minska jämfört med 2023, vilket enligt regeringen i huvudsak förklaras av att de stora valutaförlusterna 2023 bedöms övergå till att bli valutavinster 2024.

Anslaget får användas för utgifter för räntor på statsskulden. Regeringen konstaterar att ränteutgifterna påverkas av storleken på statsskulden, svenska och utländska räntenivåer samt den svenska kronans växelkurs mot andra valutor. Även Riksgäldskontorets upplåningsteknik har stor betydelse för utgifterna för räntor på statsskulden.

Statsskuldens storlek förändras i takt med statens budgetsaldo och ändrade skulddispositioner m.m. En skulddisposition kan exempelvis bestå av en omvärdering av valutaskulden till aktuella valutakurser. Regeringen beräknar att utfallet för statens budgetsaldo blir positivt 2023 och 2026. För dessa år beräknas statsskulden och statsskuldkvoten minska, både som en följd av det positiva budgetsaldot och av att BNP beräknas växa. För 2024 och 2025 beräknas dock budgetsaldot bli negativt.

Regeringen anför att de i ett historiskt perspektiv låga statsobligationsräntorna sedan årsskiftet 2021/22 har reviderats upp för att avspegla Riksbankens beslut att strama åt penningpolitiken och förväntningar på hur styrräntan kommer att utvecklas framöver.

Vidare påverkar värdet på den svenska kronan ränteutgifterna för lån i utländsk valuta. En svagare krona ökar ränteutgifterna för lån i utländsk valuta och en starkare krona minskar utgifterna. Regeringen pekar också på att ränteutgifterna påverkas av realiserade valutakursdifferenser, som uppstår när lån i utländsk valuta förfaller. Om kronan har stärkts sedan lånet togs uppstår en valutavinst, och vice versa.

Den upplåningsteknik som Riksgäldskontoret använder kan på kort sikt få betydande effekter på ränteutgifterna, främst genom att utgifterna omfördelas över tid, t.ex. genom över- eller underkurser i samband med emissioner av statsobligationer. På den internationella kapitalmarknaden kan Riksgäldskontoret låna stora belopp på kort tid. Det kan finnas skäl att regelbundet låna i utländsk valuta även när lånebehovet är litet eftersom det bidrar till att upprätthålla beredskapen för att vid behov låna större belopp. Riksgäldskontorets styrelse fastställer varje år riktmärken för hur fördelningen mellan olika valutor ska vara. Riktmärkena anger exponeringen för respektive valuta i nominella belopp.

Av tabell 1 nedan framgår de utgiftsmässiga statsskuldräntorna för 2022–2026.

Tabell 1 Utgiftsmässiga statsskuldräntor 2022–2026*Miljarder kronor*

	2022	2023	2024	2025	2026
Räntor på lån i svenska kronor	15,0	11,6	15,7	28,1	27,4
Räntor på lån i utländsk valuta	-0,3	2,5	2,4	1,1	0,3
Över-/underkurser vid emission	-2,3	1,5	-1,0	-0,8	-1,2
Summa räntor	12,4	15,6	17,1	28,4	26,5
Räntor på in- och utlåning	2,0	6,6	4,7	0,6	-1,1
Valutakursförluster/-vinster	12,3	8,1	-2,6	-1,1	-0,3
Kursförluster/-vinster	0,4	0,1	1,1	-0,2	1,6
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa ränteutgifter	27,1	30,4	20,3	27,7	26,7

Källa: Prop. 2023/24:1 utg.omr. 26.

Av tabell 2 nedan framgår de kostnadsmässigt redovisade statsskuldräntorna för 2022–2026. De realiserade valutakurs- och kursförlusterna, som påverkar ränteutgifterna, beaktas inte vid beräkningen av de kostnadsmässiga räntorna. Inte heller orealiserade omvärderingar av statsskulden som härrör från ändringar i marknadsräntor eller växelkurser tas upp som kostnader för statsskulden.

Tabell 2 Kostnadsmässiga statsskuldräntor 2022–2026*Miljarder kronor*

	2022	2023	2024	2025	2026
Summa räntor enligt tabell 1	12,4	15,6	17,1	28,4	26,5
Summa kostnadsjustering	10,0	8,9	4,3	-12,2	-9,4
Summa räntekostnader	22,4	24,5	21,4	16,2	17,1

Källa: Prop. 2023/24:1 utg.omr. 26.

Med stöd av 3 kap. 9 § budgetlagen får regeringen besluta att anslag för räntor på statsskulden samt andra utgifter för upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden. Bemyndigandet utnyttjades 2022, då utfallet på anslaget 1:1 Räntor på statsskulden blev 4,6 miljarder högre än vad som anvisades för 2022. Som en följd av detta belastades anslaget 2023 med ett negativt ingående överföringsbelopp på 4,6 miljarder kronor.

Anslaget 1:2 Oförutsedda utgifter

Regeringen föreslår att 10 miljarder kronor anvisas till anslaget 1:2 Oförutsedda utgifter för 2024. Förslaget är i nivå med vad som anvisades för 2023.

Anslaget får användas för oförutsedda utgifter inklusive utgifter för ersättningar till enskilda för skador av statlig verksamhet enligt en dom som fått laga kraft eller efter uppgörelse, samt för utgifter för skador inom landet som uppkommit under tidigare krigsförhållanden. Medel från anslaget tas i anspråk efter beslut av regeringen i varje enskilt fall.

Regeringen bedömer att det alltså behövs ett anslag för oförutsedda utgifter och för vissa speciella ändamål om andra medel inte står till förfogande (jfr prop. 1997/98:1 utg.omr. 26 avsnitt 4). Kammarkollegiet bör därför efter beslut av regeringen även fortsättningsvis få betala ut ersättningar av detta slag. Regeringen kommer i efterhand att redovisa för riksdagen vilka utgifter som täckts genom att medel från anslaget tagits i anspråk. Utgifter från anslaget ska finansieras ske genom indrag från annat anslag. Användningen av anslaget och beslutade indrag med anledning av detta redovisas i årsredovisningen för staten.

Anslaget 1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter

Regeringen föreslår att 145,2 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter för 2024. Förslaget är i nivå med vad som anvisades för 2023.

Anslaget får användas för utgifter för Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning. Provisionsutgifterna varierar över tid. Det beror enligt regeringen på att volymerna för upplåning via olika instrument och metoder skiljer sig åt mellan åren. Provisionsutgifterna styrs till största delen av vilka upplåningskanaler som används. Vissa upplåningsinstrument ger inte upphov till rörliga kostnader, medan andra gör det. För de största upplåningsvolymerna är försäljningsprovisionerna fasta. En upplåning via syndikering, dvs. genom att Riksgäldskontoret anlitar en grupp banker som genomför försäljningen, leder till höga provisioner som är beroende av volymen. Avvägningen mellan vilka instrument som ska användas görs av Riksgäldskontoret inom de ramar som regeringen gett genom riktlinjerna för statsskuldens förvaltning. Avvägningen inkluderar alla kostnader som är förknippade med upplåningen, inklusive räntekostnaden och eventuella provisioner. I det avseendet utgör provisionen en kostnad som alla andra inom upplåningsverksamheten.

Regeringen bedömer att provisionsutgifterna för de lån som Riksgäldskontoret hanterar kommer att uppgå till 83,5 miljoner kronor 2023 och 63,5 miljoner kronor per år 2024–2026. Regeringen anför att de relativt stora variationerna mellan olika år och det faktum att risken är större för att utgifterna avviker uppåt beaktas vid beredningen av budgetförslaget.

Motionerna

I partimotion 2023/24:2327 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslår motionärerna att riksdagen anvisar 10 miljoner kronor till ett nytt anslag inom utgiftsområde 26 för skattefria underhållsavsättningar, se bilaga 2. Detta förordas även i kommittémotion 2023/24:2319 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (V) yrkande 7. Motionärerna anför att bostadshus ska användas länge och underhåll förlänger livslängden. I dag har småhusägare och bostadsrättsföreningar möjlighet att jämna ut kostnaden genom att göra avsättningar till framtida underhåll, utan att det får några skattemässiga konsekvenser. För

hyresrätten gäller däremot att alla avsättningar till framtida underhåll beskattas med 22 procent. Enligt motionärerna försvårar detta möjligheterna till underhåll i hyresfastigheter och för hyresvärdarna att periodisera kostnaden i hyran. Det leder till att kostnaderna för förslitning läggs över på framtida hyresgäster, vilket bl.a. resulterar i slumvärdar och renoveringar. Motionärerna anser att det bör införas skattefria underhållsavsättningar även för hyresfastigheter för att komma till rätta med denna skattemässiga orättvisa. För att finansiera detta föreslår motionärerna att riksdagen anvisar ett nytt anslag på 10 miljoner kronor inom utgiftsområde 26.

Tidigare riksdagsbehandling

Finansutskottet behandlade ett förslag om skattefria underhållsavsättningar i december 2022 (bet. 2022/23:FiU4, rskr. 2022/23:104). Utskottet avstyrkte förslaget med hänvisning till att det innebar en högre ram för utgiftsområdet än vad riksdagen beslutat om.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare haft synpunkter på regeringens redovisning av motiven för den föreslagna anslagsnivån för anslaget 1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter i förhållande till bedömda provisionsutgifter (se t.ex. bet. 2020/21:FiU4). Den föreslagna nivån på anslaget för 2024 är 145,2 miljoner kronor och den bedömda nivån för provisionsutgifterna är 83,5 miljoner kronor. Utgifterna bedöms uppgå till 63,5 miljoner kronor per år 2024–2026. För 2025 och 2026 beräknas anslaget uppgå till 145,2 miljoner kronor respektive år. Utskottet noterar att regeringen anför att de relativt stora variationerna mellan olika år och det faktum att risken är större för att utgifterna avviker uppåt beaktas vid beredningen av budgetförslaget. Utskottet framhåller att det finns ett värde i att regeringen närmare redovisar sin bedömning av provisionsutgifterna eftersom de varierar över tid beroende bl.a. på val av upplåningskanal. I likhet med tidigare uttalanden anser utskottet att det kan finnas skäl att tydligare motivera den föreslagna anslagsnivån i förhållande till den bedömda nivån för provisionsutgifterna.

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 26 enligt regeringens förslag. Utskottet konstaterar att förslagen i de aktuella motionerna innebär en högre ram för utgiftsområdet än vad riksdagen har beslutat om, och avstyrker därmed yrkandena.

Särskilt yttrande

Statens budget inom utgiftsområde 26 (V)

Ali Esbati (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 29 november 2023 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. inte får överstiga 20 455 200 000 kronor (bet. 2023/24:FiU1, rskr. 2023/24:47). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 26.

Vänsterpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2023/24:2385. Motionen behandlas i betänkande 2023/24:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 2 och 6 i det betänkandet.

Vänsterpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 26 innebär att riksdagen anvisar ytterligare 10 miljoner kronor till utgiftsområdet, för att finansiera skattefria underhållsavsättningar. Bostadshus ska användas länge och underhåll förlänger livslängden. I dag har småhusägare och bostadsrättsföreningar möjlighet att jämna ut kostnaden genom att göra avsättningar till framtida underhåll, utan att det får några skattemässiga konsekvenser. För hyresrätten gäller däremot att alla avsättningar till framtida underhåll beskattas med 22 procent. Detta försvårar möjligheterna till underhåll i hyresfastigheter och för hyresvärdarna att periodisera kostnaden i hyran. Det leder till att kostnaderna för förslitning läggs över på framtida hyresgäster, vilket bl.a. resulterar i slumvärdar och renoveräkningar. För att komma till rätta med denna skattemässiga orättvisa bör det därför införas skattefria underhållsavsättningar även för hyresfastigheter.

Sammantaget anvisar Vänsterpartiet 10 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområde 26 för 2024.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024 utgiftsområde 26:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:2319 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen omgående bör införa skattefria underhållsavsättningar för hyresfastigheter och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2327 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2024 inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	V	C	MP
1:1 Räntor på statsskulden	20 300 000	±0	±0	±0	±0
1:2 Oförutsedda utgifter	10 000	±0	±0	±0	±0
1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145 200	±0	±0	±0	±0
Förslag till anslag utöver regeringens förslag					
99:1 Skattefria underhållsavsättningar	±0	±0	10 000	±0	±0
Summa för utgiftsområdet	20 455 200	±0	10 000	±0	±0